Lietas Nr. C15144317
Lietas arhīva Nr. C-1443-17/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā 2017. gada 26. jūnijā

Jelgavas tiesa: tiesnese K. Zaura
izskatīja rakstveida procesā civillietu AS „Latvenergo" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

AS „Latvenergo" (turpmāk arī Prasītājs) cēlis tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ (turpmāk arī Atbildētāja) par naudas piedziņu, kurā lūdz piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājam parādu 347,31 EUR, līgumsodu 34,73 EUR likumiskos procentus 113,50 EUR un samaksātos tiesas izdevumus; noteikt Prasītājam tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no nenomaksātās parāda summas.

Prasība pamatota ar to, ka saskaņā ar 2009. gada 14. aprīlī starp Prasītāju un Atbildētāju noslēgto līgumu Nr. 1011528224 (turpmāk - Līgums), Atbildētājas dzīvoklim /adrese/, tika piegādāta elektroenerģija. Atbildētājai, lietojot elektroenerģiju, bija pienākums ievērot normatīvos aktus un laicīgi maksāt par patērēto elektroenerģiju. Pēc Prasītāja darbinieku veiktās kontrolpārbaudes datiem Atbildētāja nav pilnībā norēķinājusies par patērēto elektroenerģiju, kā rezultātā par laika periodu no 2009. gada 1. jūlija līdz 2009. gada 11. augustam ir izveidojies parāds par patērēto elektroenerģiju 347,31 EUR (244,09 Ls) apmērā.

Prasītājs norāda, ka 2014. gada 30. maijā Atbildētāja tika brīdināta par parādu un viņai tika dots termiņš parāda samaksai līdz 2014. gada 17. jūnijam. Uz nosūtīto brīdinājumu Atbildētāja reaģējusi un 2014. gada 22. oktobrī iesniegusi iesniegumu par parāda par izlietoto elektroenerģiju 347,31 EUR samaksu pa daļām. Līdz ar to, Atbildētāja parādu atzīst un viņas rīcība vērtējama kā piekrišana parādam. Parāda samaksu Atbildētāja nav veikusi un parāds līdz prasības iesniegšanas brīdim nav samaksāts.

Prasītājs uzskata, ka Atbildētāja ar savu bezdarbību radījusi Prasītāja tiesību aizskārumu, kā rezultātā Prasītājam ir radušies zaudējumi nesamaksātās parāda summas, līgumsoda un likumisko procentu apmērā, kopā 495,54 EUR.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1763., 1765., 1770., 1775., 1779., 1811., 2021., 2107., 2109. pantu, Ministru kabineta 2007. gada 26. jūnija noteikumu Nr. 452 „Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" 29., 32. punktu, Ministru kabineta 2009. gada 21. jūlija noteikumu Nr. 793 „Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" 29. punktu, 2011. gada 29. novembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 914 „Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" 32. punktu un Ministru kabineta 2014. gada 21. janvāra noteikumiem Nr. 50 „Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi".

Tā kā galvenais parāds prasības iesniegšanas dienā nepārsniedz 2 100 EUR, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{19} panta otro daļu, ierosināta lieta par maza apmēra prasību.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} un 250.^{22} panta prasībām Atbildētājai uz prasības pieteikumā norādīto adresi, kas ir arī viņas deklarētā dzīvesvietas adrese (lietas 8. lapa) nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa, izskaidrotas tiesības lūgt lietas izskatīšanu tiesas sēdē un citas procesuālās tiesības, kā arī noteikts rakstveida paskaidrojuma iesniegšanas termiņš (lietas 22. lapa).

Atbildētāja paskaidrojumus tiesai nav iesniegusi, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrajai daļai nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā. Nekādi iesniegumi no Atbildētājas tiesā nav saņemti, lūgumi nav pieteikti, iebildumi pret prasību nav celti.

Prasītājs ceļot prasību norādījis, ka vēlās, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē (lietas 5. lapa) un 2017. gada 3. aprīlī iesniedzis paskaidrojumu (lietas 24. lapa), kurā norādījis, ka Atbildētāja ar Prasītāju nav sazinājusies un nav zināms viņas viedoklis, tāpēc vēlās uzklausīt Atbildētājas viedokli tiesas sēdē un sniegt savus paskaidrojumus par prasību.

Civilprocesa likuma 250.^{26}pants nosaka, ka tiesa iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas. Ja tiesa atsaka lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, to norāda spriedumā.

Tiesa atzīst, ka Prasītāja lūgums par lietas iztiesāšanu tiesas sēdē nav uzskatāms par pamatotu. Ievērojot celtās prasības priekšmetu un pamatu, Prasītāja iesniegtos pierādījumu un to, ka Atbildētāja rakstveida paskaidrojumu par celto prasību nav iesniegusi un nav arī cēlusi nekādus iebildumus pret prasību, tiesa uzskata, ka nav pamata iztiesāt lietu tiesas sēdē.

Ievērojot minēto, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, lieta nozīmēta izskatīšanai rakstveida procesā. Pusēm ir savlaicīgi paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā (lietas 28. lapa).

Motīvu daļa

Novērtējusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma pilnīgi.

Ar lietā iesniegto 2009. gada 14. aprīļa Pieteikumu elektroenerģijas piegādes līguma slēgšanai (lietas 12. lapa) un 2009. gada 14. aprīļa līgumu Nr. 1011528224 (lietas 11. lapa) ir pierādīts, ka starp Prasītāju un Atbildētāju ir noslēgts līgums par elektroenerģijas piegādi un lietošanu objektā: /adrese/. Saskaņā ar minētā līguma 2.2.1. punktu Atbildētāja apņēmusies katra mēneša 1. datumā nolasīt komercuzkaites mēraparātu rādījumus, izrakstīt maksājuma kvīti un pilnā apjomā apmaksāt līdz tā paša mēneša beigām, kā arī samaksāt noteikto maksu par kavējumu, ja maksājums nav veikts termiņā.

Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka minētais līgums būtu apstrīdēts, līdz ar to tas ir saistošs līgumslēdzējpusēm un tāpēc, saskaņā ar Civillikuma 1590. pantu katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu. Savukārt Civillikuma 1587. pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek

līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma.

Prasītājs norāda, ka Atbildētājas parāds par patērēto elektroenerģiju objektā /adrese/ ir izveidojies par laika periodu no 2009. gada 1. jūlija līdz 2009. gada 11. augustam, tāpēc tiesa vadās pēc tiesību normām, kas bija spēkā minētajā laika periodā - Ministru kabineta 2007. gada 26. jūnija noteikumiem Nr. 452 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" (*spēkā no 2007. gada 11. jūlija līdz 2009. gada 28. jūlijam*) (turpmāk Ministru kabineta noteikumi Nr. 452) un Ministru kabineta 2009. gada 21. jūlija noteikumiem Nr. 793 „Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" (*spēkā no 2009. gada 29. jūlija līdz 2011. gada 14. decembrim*) (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr. 793).

Gan Ministru kabineta noteikumu Nr. 452 29. punkts gan Ministru kabineta noteikumu Nr. 793 29. punkts noteica, ka saistītā lietotāja pienākums ir norādītajā termiņā veikt samaksu saskaņā ar publiskā tirgotāja izrakstīto rēķinu. Saistītā mājsaimniecības lietotāja pienākums ir nākamā kalendāra mēneša laikā veikt samaksu atbilstoši izraudzītajam norēķinu veidam par katrā norēķinu periodā apmaksājamo piegādātās elektroenerģijas apjomu.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka Prasītājs no savas puses līgumu ir pildījis un piegādājis Atbildētājai elektroenerģiju uz līgumā minēto adresi, jo pretēji pierādījumi lietā nav iesniegti.

No lietā iesniegtā 2009. gada 15. septembra rēķina (lietas 15. lapa) redzams, kā Atbildētājai par laika periodu no 2009. gada 1. jūlija līdz 2009. gada 11. augustam ir izveidojies parāds par piegādāto elektroenerģiju 347,31 EUR (244,09 Ls) apmērā.

No 2014. gada 30. maija brīdinājuma un VAS „Latvijas Pasts" vairumā nodoto reģistrēto sūtījumu saraksta/ kvīts (lietas 9., 10. lapa) ir redzams, ka Prasītājs ir informējis Atbildētāju par parāda apmēru - 347,31 EUR (244,09 Ls)- un lūdzis Atbildētāju samaksāt minēto parādu līdz 2014. gada 17. jūnijam.

No lietā esošā 2014. gada 22. oktobra iesnieguma redzams, ka Atbildētāja ir vērsusies AS "Latvenergo", lūdzot atļaut veikt parāda 347,31 EUR apmērā samaksu pa daļām, parāda atmaksu veicot 12 maksājumos, ar vēlamo maksājumu uzsākšanas datumu - 2014. gada 31. oktobris un vēlamo ikmēneša maksājumu 28,94 EUR apmērā (lietas 13. lapa).

Prasītājs ceļot prasību ir norādījis, ka Atbildētāja savas parādsaistības nav izpildījusi un viņas parāds par piegādāto elektroenerģiju ir 347,31 EUR, ko tiesai nav pamata apšaubīt.

Tiesa atzīst, ka Prasītājam nav iespējams pierādīt negatīvu faktu, proti, samaksas nesaņemšanu no Atbildētājas par piegādāto elektroenerģiju 347,31 EUR apmērā, bet šī samaksa atbilstoši Civillikuma 1838. pantam ir jāpierāda Atbildētājai. Atbildētāja nav iesniegusi lietā pierādījumus, ka būtu veikusi parāda pilnīgu vai daļēju samaksu, kā arī nav apstrīdējusi ne parāda esamības faktu, ne arī prasības pieteikumā norādīto parāda summas apmēru. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt Prasītāja iesniegto parāda aprēķinu un parāda summu.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka no atbildētājas /pers. A/ par labu Prasītājam ir piedzenams parāds par laika periodā no 2009. gada 1. jūlija līdz 2009. gada 11. augustam piegādāto elektroenerģiju 347,31 EUR apmērā.

Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētāja līgumsodu 34,73 EUR apmērā. No iesniegtā līgumsoda aprēķina (lietas 17. lapa) ir redzams, ka līgumsods ir aprēķināts par laika periodu no 2009. gada 15. septembra līdz 2011. gada 22. augustam 367,80 EUR apmērā, bet ir samazināts līdz 10% apmēram no galvenā parāda summas, lūdzot piedzīt no Atbildētāja līgumsodu – 34,73 EUR apmērā. Atbildētāja Prasītāja iesniegto līgumsoda aprēķinu nav apstrīdējusi.

No 2004. gada 3. novembrī starp pusēm noslēgtā Elektroenerģijas piegādes līguma 3.2.4. punkta izriet, ka apmaksas kavējuma gadījumā Atbildētāja par katru nokavēto apmaksas dienu maksā līgumsodu 0,15% apmērā no parāda summas.

Civillikuma 1716. pants *(likuma redakcijā līdz 2013. gada 31. decembrim)* noteica, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Savukārt Civillikuma 1717. pants *(likuma redakcijā līdz 2013. gada 31. decembrim)* noteica, ka līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt nevien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Līgumsods ir civiltiesību institūts ar divējādu dabu, no vienas puses tas ir saistības pastiprinājums, no otras puses līgumsods kļūst par atbildības izpausmi, ja pastiprinājums izrādījies nepietiekams *(K. Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Rīga, 2006., 115. lpp.)*.

Tādējādi Civillikuma izpratnē līgumsods ir saistību tiesību pastiprinājums saistības neizpildīšanas vai pienācīgas neizpildīšanas gadījumā, kas pastiprina konkrētas personas saistību vai nodrošina saistību izpildi un pastāv kā civiltiesisks sods. Līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija. Tiesiskajās attiecībās, sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu, par vispārēju principu ir atzīstams soda samērīguma princips.

Tiesa konstatē, ka Prasītājs un Atbildētāja, parakstot līgumu par elektroenerģijas piegādi ir vienojušies par līgumsoda maksāšanas pienākumu, kā arī par tā apmēru. Ņemot vērā to, ka Atbildētāja ir pieļāvusi apmaksas kavējumu un ir izveidojies parāds, tiesa atzīst, ka Prasītājam ir tiesības prasīt līgumā pielīgtā līgumsoda piedziņu.

Tiesa, izvērtējot tiesību normas par līgumsodu kopsakarā ar taisnīguma un samērīguma principu, kā arī pamatparāda apmēru un līgumsoda aprēķināšanas periodu, nonāk pie atzinuma, ka līgumsods 34,73 EUR apmērā un sastāda 10% no galvenā parāda summas, ir vērtējams kā samērīgs un taisnīgs. Tiesai nav pamata atzīt, ka būtu pārkāptas Atbildētājas, kā patērētāja tiesības.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka no atbildētājas /pers. A/ par labu Prasītājam ir piedzenams līgumsods 34,73 EUR apmērā, kas aprēķināts par laika periodu no 2009. gada 15. septembra līdz 2011. gada 22. augustam.

Prasītājs ir aprēķinājis un lūdz piedzīt no Atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus (6% gadā) 113,50 EUR apmērā, kas aprēķināti par laika periodu no 2011. gada 23. augusta līdz 2017. gada 31. janvārim no rēķina Nr. 200378657956 parāda summas.

Civillikuma 1756. pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Saskaņā ar Civillikuma 1759. panta 1. punktu, procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, [..] šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Civillikuma 1765. panta otrā daļa nosaka, ka likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, [..] līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs ir — seši procenti no simta gadā.

Atbildētāja iesniegto likumisko nokavējuma procentu aprēķinu nav apstrīdējusi. Tiesa atzīst, ka nokavējuma procentu 113,50 EUR apmērā aprēķins ir matemātiski pareizs.

Ņemot vērā to, ka Atbildētāja parādu nav samaksājusi, tad tiesa atzīst, ka Prasītājs ir pamatoti aprēķinājis likumiskos nokavējuma procentus – 6% gadā – par rēķina Nr. 200378657956 samaksas kavējumu par laika periodu no 2011. gada 23. augusta līdz 2017. gada 31. janvārim (par 1 988 dienām) 113,50 EUR apmērā un tie ir piedzenami no atbildētājas /pers. H/ Prasītāja labā.

Uz šiem pašiem motīviem tiesa atzīst par pamatotu Prasītāja lūgumu atzīt Prasītāja tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus - 6% (seši procenti) gadā no piespriestās, bet nesamaksātās parāda pamatsummas, jo to paredz Civilprocesa likuma 195. pants, kā arī likumisko procentu maksāšanas pienākumu un to apmēru nosaka Civillikuma 1759., 1765. pants.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas

izdevumus.

Prasītājs, iesniedzot prasību, samaksājis valsts nodevu 74,33 EUR (lietas 6. lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (lietas 7. lapa), kopā samaksājot tiesas izdevumus 79,03 EUR apmērā. Minētie tiesas izdevumi ir piedzenami no atbildētājas /pers. A/ par labu Prasītājam.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, atbildētājai /pers. A/ ir nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193. pantu un 250.[25] pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt prasību pilnīgi.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS „Latvenergo", reģistrācijas Nr. 40003032949, parādu **495,54 EUR** (četri simti deviņdesmit pieci *euro*, 54 centi), ko veido parāds par patērēto elektroenerģiju laika periodā no 2009. gada 1. jūlija līdz 2009. gada 11. augustam 347,31 EUR, līgumsods par laika periodu no 2009. gada 15. septembra līdz 2011. gada 22. augustam 34,73 EUR, likumiskie nokavējuma procenti par laika periodu no 2011. gada 23. augusta līdz 2017. gada 31. janvārim 113,50 EUR, un tiesas izdevumus **79,03 EUR** (septiņdesmit deviņi *euro,* 03 centi).

Par labu AS Latvenergo piedzītās summas ieskaitīt kontā Nr. LV93UNLA0050007013441, AS „SEB banka".

Noteikt AS „Latvenergo" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt likumiskos 6% gadā no piedzītās, bet vēl nesamaksātās parāda pamatsummas – 347,31 EUR.

Noteikt /pers. A/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesai 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2017. gada 26. jūnija -, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Tiesnese K. Zaura